

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.

ΤΟΜΟΣ Στ΄.
ΑΡΙΘΜ. 19 (139).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους ἑτησίᾳ μὲν
φρ. χρ. 25 ἐξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.

ΕΤΟΣ Στ΄.
τῆ 1/13. Ἰανουαρίου 1891.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ.

 Γεράσιμος Μαρκοράς ἔλκει τὸ γένος ἐκ μιᾶς τῶν ἐπιφανεστέρων τῆς Κερκύρας οἰκογενειῶν. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Γεώργιος, κεκτημένος παιδείαν εὐρυτάτην καὶ ἑλληνιστῆς ὢν ἐκ τῶν σπανίων κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ ἐν Ἑπτανήσῳ διεκρίθη οὐ μόνον ὡς συγγραφεὺς, ἀλλὰ καὶ ἐν διαφόροις τῆς πολιτείας ἀξιώμασι, χρηματίσας ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς Προστασίας πρόεδρος τοῦ ἀνωτάτου Δικαστικοῦ Συμβουλίου καὶ Ἄρχων τῆς Παιδείας, μετὰ δὲ τὴν Ἑνωσιν Βουλευτῆς Κερκύρας. Ὁ ποιητὴς Γεράσιμος ἐγεννήθη τῷ 1826 ἐν Κεφαλληνίᾳ, ὅπου διετέλει τότε ὁ πατὴρ του εἰσαγγελεύς. Παιδίον ἀκόμη ἦλθε μετὰ τοῦ πατρός του εἰς Κέρκυραν ὅπου ἐξεπαιδεύθη εἰς τὰ πρῶτα ἐγκύκλια μαθήματα ὑπὸ τὸν ἐπιφανῆ Ἰταλὸν γυμνασιάρχην Φ. Ὀριώλην καὶ τὸν Ζακύνδιον λόγιον καὶ ποιητὴν Α. Κάλβον.

Ἐν ἡλικίᾳ 23 ἐτῶν τῷ 1849 μετέβη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Σπυρίδωνος (μέχρις ἐσχάτων γραμματέως τῆς ἐν Πετροπούλει ἑλληνικῆς Πρεσβείας) εἰς Ἰταλίαν ὅπως ἐκπαιδευθῆ περι τὰ νομικά. Ἄλλ' ἐν Φλωρεντίᾳ διαμένων ἐνόησεν

ὅτι ἡ κλησίς του δὲν ἦτο ὅπως γίνῃ λειτουργὸς τῆς Θέμιδος. Μετὰ διετίαν ὁ πατὴρ του, μείνας μόνος ἐν Κερκύρᾳ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ Στυλιανοῦ, μετεκαλέσατο παρ' ἑαυτῷ πάλιν τὸν Γεράσιμον. Καὶ ἐξηκολούθησε μὲν ἐν τῇ Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ τῆς Κερκύρας τὰς νομικὰς σπουδὰς καὶ ἔτυχε διδακτορικοῦ διπλώματος, ἀλλὰ ἔκτοτε, ὡς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ, οὐδέποτε πλέον ἢ σπανιώτατα ἠνέωξε νομικὸν βιβλίον.

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΟΡΑΣ.

Τούναντίον ἠσθάνετο ἐν ἑαυτῷ ἀκάδεκτον κλίσιν πρὸς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὴν ποίησιν. Τὸν δημόσιον βίον σχεδὸν ἀπεστρέφετο, καὶ διὰ τοῦτο οὐδόλως ἐχρημάτισε δημόσιος λειτουργὸς οὔτε πολιτευόμενος. Ἀποχωρῶν ἐν τῷ ἑρμητηρίῳ του, τῇ πλουσιατάτῃ βιβλιοθήκῃ του, ἐκεῖ ἐνετρώφα πάντοτε ἀναγινώσκων καὶ γράφων ποιήσεις. Ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ἡ ποιητικὴ αὐτοῦ μούσα ἦτο πολυγόνος, παραγαγοῦσα πλεῖστα καὶ ἀριστα ποιήματα· ἀλλ' ἀκριβᾶς διότι οὐδόλως συνεπάθει πρὸς τὴν δημοσιότητα, σπανίως ἐπέιδετο νὰ δημοσιεύσῃ τὰς ποιήσεις του. Ἐκ τῶν ποιησέων του τῶν περιεχομένων ἐν τῷ ἄρτι

δημοσιεύθηντι τόμῳ «Ποιήσεις Γ. Μαρκορά» τινὰ ἐδημοσιεύθησαν καὶ ἄλλοτε ἐν κερκυραϊκαῖς ἐφημερίσι. Πρὸ εἰκοσιπενταετίας περίπου ἐδημοσίευσε τὸν «Ἐρχομὸν τοῦ Γεωργίου Α΄ εἰς τὴν Κέρκυραν» καὶ τὸν «Βασιλικὸν Ὕμνον» ὃν ἐμελοποίησεν ὁ Μάντζαρος. Ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς Προστασίας ἔγραψε καὶ ἐδημοσίευσε τὴν σάτυρον «ὁ Λέλεκας καὶ ὁ Σπαρτσίνης» δι' ἧς ἐσατύριζε τὸν πρόεδρον τῆς Γερουσίας Κεφαλλῆνα Καροῦσον. Ἐπίσης ἔγραψε τὸ libretto τοῦ μελοδράματος τοῦ μουσικο-διδασκάλου Λ. Ἐντὰ «Conte Giuliano» καὶ ὅμοιον τοῦ μελοδράματος τοῦ μουσικοδιδασκάλου Εδ. Λαμπιλέτ «il Castello Maledetto». Τῷ 1875 ἐδημοσίευσε τὸ περίφημον ἐπικὸν ποίημα «Ὁρκον», ὅστις ἀνεδημοσιεύθη ἐν τῷ ἄρτι ἐκδοθέντι τόμῳ.

Αἱ ποιήσεις τοῦ Μαρκορά κατέστησαν αὐτὸν γνωστὸν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ. Τινὲς αὐτῶν μετεφράσθησαν ἰταλιστὶ παρὰ τοῦ καθολικοῦ ἱερέως καὶ ποιητοῦ

Φρ. Δεμέντου, ἄλλαι δὲ παρ' ἄλλων γαλλιστὶ. Εὐφημον μνεῖαν περὶ τοῦ Κερκυραίου ποιητοῦ ποιοῦνται ὁ Tomaseo ἐν τῷ Dizionario Estetico (Ἐν Φλωρεντίᾳ 1867 σλ. 626) λέγων ὅτι ἔγραψε ἐπιτυχῶς «in quanto ha di più eletto e difficile lo stile italiano». Ἐπίσης βιογραφοῦσιν αὐτὸν καὶ ἀναλῶσιν τὰς ποιήσεις του ὁ A. Gemma ἐν τῷ συγγράμματι του «Canti neo-ellenici» (Venezia 1881) — ἡ γαλλίς κυρία J. Lamber ἐν τοῖς Poètes grecs contemporains (Paris 1881) — ὁ A. Gubernatis ἐν τῷ συγγράμματι του Storia Universale della Letteratura (Milano 1883-85) καὶ ἐν τῷ Dictionnaire International des Ecrivains du jour (Firenze 1888 à 1890)

Ὁ Γεράσιμος Μαρκοράς διατρίβει πάντοτε ἐν Κερκύρᾳ, ἐξηκονταπενταετίας περίπου τὴν ἡλικίαν, ἀπολαύων πλήρους ὑγείας, μόνην προσφιλῆ ἀσχολίαν ἔχων τὰ βιβλία του καὶ τὴν ποίησιν.

Σ. Π.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΩ ΚΟΣΜΟΥ.

Ν τῷ βίῳ τοῦ ἀνθρώπου ὑπάρχουσι στιγμαί, καθ' ἃς ἡ παντοκράτειρα φύσις ἀποκαλύπτεται εἰς τὰ ἐκπληκτα αὐτοῦ ὄμματα ἐν ὄλῃ αὐτῆς τῇ ὑψηλῇ μεγαλοπρεπείᾳ, — εἴτε ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτὸς ὑπὸ τὴν μυστηριώδη λάμπην τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ, εἴτε ἐν τῷ ὄρουμαγδῷ τῶν μαινομένων στοιχείων, εἴτε ἐπὶ τῇ ἐπιβλητικῇ θέᾳ ὑψικαρήνων ὁρέων. Πάντοτε δὲ ἐν ταιαύταις στιγμαῖς τῆς μεγάλης ταύτης ἀποκαλύψεως ὁ ἀνθρώπος συναισθανόμενος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀδυναμίαν καὶ μηδαμινότητα βεβαιοῦται συγχρόνως ὅτι ἡ τύχη τῆς ἐπιγείου ὑπάρξεώς του εἶνε ἀναποσπαστῶς συνδεδεμένη καὶ ἐξηρημένη ἐκ τῆς ἀνδαιρέτου κυριαρχίας τῶν μυστηριωδῶν δυνάμεων, αἵτινες δεσπόζουσι τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Ἄλλ' οὐδέποτε καθίσταται ἡμῖν ἐναργεστέρα ἡ συναισθησις αὕτη, ἢ ὅταν στρέψωμεν τὸ πνευματικὸν ἡμῶν ὄμμα εἰς τὰ ἀνεξερεύνητα ἔγκατα τοῦ πλανήτου ἐφ' οὗ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέκαθεν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο διήγειρε τὴν ἀνθρωπίνην προσοχὴν καὶ φιλομάθειαν, εἶναι οἱ φυσικοὶ καὶ παγκόσμιοι νόμοι οἱ διέποντες καὶ ὀρίζοντες τὴν ὑπαρξίν τῆς ὑφ' ἡμῶν κατοικουμένης οὐρανιας σφαίρας· καὶ εὐλόγως: διότι ἐξ αὐτῶν κατὰ πρώτιστον λόγον ἐξαρτῶνται οἱ ὅροι τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἰδίου ἡμῶν ὀργανισμοῦ. Ἄλλ' ἀφ' ἑτέρου πάλιν οἱ κάτωκοι τῆς γῆς δὲν δύνανται νὰ ἀντιληφθῶσι πολὺ περισσότερον τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου ἐφ' οὗ ζῶσι, τὸ δὲ ἀσυγκρίτως μεγαλύτερον αὐτοῦ μέρος, ἢ ὁλόκληρον αὐτοῦ τὸ ἐσωτερικόν, μένει εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἀνθρώπου αἰωνίως ἀπόκρυφον καὶ ἀνεξερεύνητον: Ναὶ μὲν γινώσκουμεν τὸν ἐξωτερικὸν φλοιὸν τῆς γῆς, ἀγνοοῦμεν ὅμως τί ἐμπεριέχει, εἰ καὶ οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἐκ τῶν μυστηριωδῶν ἐγκάτων τοῦ ἡμετέρου πλανήτου πανίσχυροι δυνάμεις διηνεκῶς ὑπενεργοῦσιν, ἐπεμβαίνουσαι εἰς τὰς τύχας τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως.

Ἄλλὰ ποῖα ἄρα γε ὕλαι καὶ ποῖα δυνάμεις ἐπικρατοῦσιν εἰς τὰ ἀπέραντα ἐκεῖνα βάθη; Τί ἐγκρύπτουσι τὰ σκοτεινὰ ἔγκατα τῆς γῆς;

Περὶ τοῦ ὑποχθονίου τούτου κόσμου ἐπεκράτησαν ποικιλώταται καὶ παραδοξόταται ἰδέαι, πρὸ πάντων κατὰ τοὺς προτέρους χρόνους. Ἴδια δὲ οἱ σεισμοὶ ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὰς διαφορωτάτας παραδοξολογίας. Οὕτω λόγου χάριν οἱ παλαιοὶ ἐνόμιζον ὅτι οἱ σεισμοὶ προέρχονται ἐκ τινος μετατοπίσεως τοῦ κέντρου τῆς γῆς. Ὑστερον δ' ἐπεκράτησεν ἡ γνώμη ὅτι αἱ ἐκρήξεις τῶν ἠφαιστίων ὁρέων προκύπτουσιν ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τῆς ἐν τῇ γῇ ἀποτεθησαυρισμένης καυσίμου ὕλης, ἢτοι τῶν λιθανθράκων, τῶν πετρελαίων καὶ τῶν τοιούτων· ὡσαύτως δὲ ἐκ τῆς ἀναφλέξεως τῶν ἐν τῇ γῇ ἀερίων ἐξήγουν τὰς δονήσεις τῆς γῆς, τοὺς σεισμούς. Ἐπ' ἴσης διαδεδομένη ἦτο ἡ γνώμη ὅτι οἱ σεισμοὶ τῆς γῆς προξενοῦνται ἐξ ἰσχυροτάτων ἠλεκτρικῶν ἐκρήξεων, ἐξ ὑποχθονίων οὕτως εἰπεῖν κεραυνῶν. Παραλείπομεν πλείστας ἄλλας, ἐν μέρει ἀλλοκότους θεωρίας, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτάτων ἐρευνῶν ἐξετάσωμεν, κατὰ τὸ δυνατόν, τί πράγματι συμβαίνει καὶ ποῖα κατάστασις ἐπικρατεῖ εἰς τὰ ἀπέραντα ἐκεῖνα βάθη, εἰς τὰ ἀνεξερεύνητα ἔγκατα τῆς γῆς. Πρὶν ἢ ὅμως προβῶμεν περαιτέρω, ἀνάγκη νὰ προτάξωμεν ὅτι ἡ ἐπιστήμη δύναται μὲν νὰ ἐξερευνᾷ μετ' ἰκανῆς ἀκριβείας τὴν κατάστασιν καὶ τὴν σύστασιν ἀπείρως μακροσυσμένων ἀστέρων, ἀλλὰ δὲν κατάρθωσεν εἰσέτι νὰ γνωρίσῃ ἡμῖν ἐκ τίνων ἀκριβῶς ὑλῶν συνίσταται τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου καὶ ποῖα ἀκριβῶς ἐπικρατεῖ κατάστασις ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς. Οὐχ ἦττον ὅμως δυνάμεθα ἐκ πολλῶν βεβαίων καὶ ὁμολογουμένων ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων νὰ ἐξαγάγωμεν ἐμμέσως ἰκανὰ συμπεράσματα περὶ τῶν ἀγνώστων ἐκεῖνων βαθῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἀδυνατοῦμεν νὰ διεισδύσωμεν ἀμέσως. Αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς εἶνε τὸ μέγιστον κατόρθωμα τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης ὅτι τὰ συμπεράσματα αὐτῆς δὲν εἶναι πλέον ἀνδαιρέτα ὡς πρότερον, ἀλλ' ἔχουσι τοσοῦτον μείζονα πιθανότητα καὶ ἀξιοπιστίαν, ὅση πλείονα καὶ ἀσφαλῆστερα εἶναι τὰ δεδομένα γεγονότα, ἐξ ὧν συμπεραίνει περὶ τῶν ἀγνώστων καὶ ζητουμένων.

Μετὰ πάσης ἀκριβείας γνωστὰ ἡμῖν εἶναι τὰ ἀμέ-